

בס"ד כא' אלול ה'תשע"ב
 הדלקת נרות - 18: 38
 צאת השבת - 19: 27
 רבנו תם - 20: 13
שעון קיץ לפי הלוח המדויק של "אור החיים"

שנה שלוש עשרה - עלון מס' 638
 @ סגולה גדולה להשתתף בסעודה הרביעית בביה"כ "אוהל-מועד".
 @ כולם מגיעים במוצ"ש לסליחות בלוויין עם הפייטן ר' משה חבושה.
 @ ניתן להקדיש השיעור בלוויין לרפואה, ברכה, הצלחה, פרנסה טובה, זיווג הגון, הצלחה, ולהבדיל לע"נ יקיריכם.

אברהם יגל

לע"נ בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל
 לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל.

כפטי"רד"ן: "קומי אודי" (ישעיה ס')

פרשת כי תבא

תשע"ג בפתח = תהיה שנה עם גאולה

פדיון כפרות השנה
 לארגון "אברהם יגל"

מעייני הפרשה:

- ← פרשת הבאת הביכורים לכהנים בבית המקדש.
- ← ביעור המעשר בסוף שנה שלישית בשבח והודיה לדי.
- ← פרשת הברכות והקלות בבואם לארץ ישראל.
- ← רשימת הברכות שתבאנה על שומרי התורה ומצוות.
- ← התוכחה - רשימת הקלות שיחולו על ראשם של העוברים על מצוות די.
- ← חזרה על כל הטובות שהקב"ה העניק לישראל מיום צאתם ממצרים.

"והיה כי תבוא אל הארץ" (כ"ו, א')
 "עשה מצוה זו שבשכרה תכנס לארץ" (ספרי).
 באמת לא נתחייבו ישראל להביא בכורים אלא **לאחר שכבר נתיישבו בארץ-ישראל** - "לאחר ירושה וישיבה", ברם, עצם הדבר שקבלו עליהם ישראל כבר מעשיו לקיים את המצוה הזאת לכשיכנסו לארץ-ישראל, שימש **זכות בידם לסייע אותם כי יוכלו להכנס לארץ**. (מלבי"ם).

"וישמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלקיך"
 אין **הטוב** אלא **צדיקי הדור** - דורש רבי שלמה מרדומסק ומצינו בישעיה: אמרו צדיק כי טוב. עלינו לברך על שזכינו כי ניצוץ אלקותו של הבורא יתברך נמצא עמנו בעולמנו, וזה צדיק. מספרים על החוזה מלובלין אשר מידי יום ביומו, במשך שש עשרה שנה נהג לקבוע לעצמו שעה שבה שיבח והודה לקב"ה על החסד שעשה עם בני דורו בכך שהשרה בתוכם נשמה קדושה. (רבי לוי יצחק מברדיטשוב)

"ויחבתם על האבנים את כל דברי התורה הזאת בשבעים לשון" (רש"י) אמר הברדיטשובי: עלך להסביר לאומות העולם, לכל אומה ואומה כלשונה, מדוע זכו בני ישראל לרשת את הארץ - משום **שקיבלו את כל דברי התורה הזאת**.
"והיה אם שמעו תשמע בקול ה' אלוהיך" (כ"ח א') הברכות מתחילות באות וא"ו ומסיימות במ"ם (לעבדם). לרמוז שיש ריווח לברכות. אבל הקלות מתחילות בוא"ו ומסיימות בה"א (קונה) להורות שהקלות אין להם מקום לחול ולכן אין מפסיקין בהם כמו שאין הפסק בין ה' לו'. (צרור המור)
"ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגך" (כ"ח, ב') שימצאוך באותו מקום בו היית עד כה, שלא תלך שולל אחרי העשירות וההצלחה לסטות מדרך היהדות האמיתית, כדרכו של עולם. (חשבה לטובה).

"וענית ואמרת לפני ה' אלהיך" (כ"ו, ה')
 לפני שבא אדם לומר דבר לפני השם-יתברך, עליו להכניע את עצמו ולהתבונן במעוט ערכו ושפלותו. **"וענית"** - היינו: **שתכניע את עצמך** (מלשון "לענות מפני") תחילה, לפני "ואמרת לפני ה'". (תפארת שלמה).

"וירד מצרימה ויגד שם במתי מעט" (כ"ו, ה')
 בעצם היה הכתוב צריך לומר להיפך: **"וירד מצרימה במתי מעט ויגד שם"** ברם, מסופר בירושלמי שהראה אחד החכמים לחברו בית-כנסת מפואר ומהודר, נענה וקרא את הכתוב: **"וישכח ישראל עושהו ויבן היכלות"** לפי שבחוץ-לארץ אין להקים בנייני-פאר גדולים, כי אם לנהל חיים צנועים. זהו איפוא פשוטו של הפסוק: **"ויגד שם במתי מעט"** - יעקב התגורר במצרים באורח-חיים צנוע תוך צמצום. (בשם אדמו"ר רא"מ מגור זצ"ל).

"ויביאנו אל המקום הזה"
"המקום הזה" זה בית המקדש. "ויתן לנו את הארץ הזאת" - זו ארץ ישראל. ומה טעם **הקדים מקדש לארץ ישראל!** ללמדך שבשכר ביאתנו אל המקום הזה נתן לנו את הארץ הזאת. (ספרי ט, ט)

"ארמי אבד אבי יורד מצרימה ויגד שם במתי מעט ויהי שם לגוי גדול עמים ורב" (כו, ה')
 אומרים חז"ל שבלעם הרשע הוא גלגול לבן ולכן 'ארמי הוא לבן הרשע, 'אבד אבי' שרצה להרוג את יעקב אבינו. כשראה שזה לא מצליח, מה עשה? **יורד מצרימה-בלעם ירד למצרים כדי לתת עצה לפרעה:** 'כל הבן הילוד היאורה תשליכהו (שמות, א) 'הפתרון הסופי של היהודים. אבל די עזר-יוייה שם לגוי גדול עצום ורב'. (חת"ס)

"אשר לא יקים את דברי התורה הזאת לעשית אותה"
 הרמב"ן מביא מאמר חז"ל: "אמר רב אסי בשם רבי תנחום בר' חייא: אפילו למד ולימד ושמר ועשה והיה ספק בידו להחזיק (לומדי-תורה) ולא החזיק, הרי זה בכלל ארור". (ירושלמי סוטה).

פינת הניבים והפתגמים
דקדק עם פלוני כחוט השערה =
שם לב לכל פרט קטן שלו.
דוגמה: הבוחן הקפיד מאוד כלפי הנבחר, ונתן לומר שבוחן זה דקדק עם הנבחר כחוט השערה.
מקור: הקדוש-ברוך-הוא מדקדק עם סביביו כחוט השערה [במנות קכא]. (ניבונקו)

"קול יען וקול אהנה, קול חתן וקול כלמה" - מזל טוב ואיחולים לבניים
 לשלכמה ויפה אכידה הי"ו אייכל וזמכלי שליטת הי"ו לנישואי שי נ"י עם עדי מנב"ת
 יה"ר שיקימו בית נאמן וכשר בישראל ויעלה הקשר יפה לבנין עדי עד ויזכו להמשיך את מסורת הבית המפואר.

הסירו מכשול מדרך עמי!
 העלון טעון גניזה במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן. אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה.

תשובה מאהבה - הכנה לראש השנה

תשובה מאהבה. תשובה מיראה באה לתקן את המעוות, לתקן את העבר, לסור מרע, לבוא זכאים ליום הדין, ולהיות זכאים בדין. אולם תשובה מאהבה אינה נובעת מהצער על העבר. אלא מקורה הוא מהמשיכה אל העתיד הגדול. היא איננה בריחה מהרע, מהחטא, אלא שאיפה אל הגודל האלוקי, אל הטוב האלוקי, לקבל את השפעת אותו הגודל. כמובן שאנו זקוקים לשתי התשובות האלו. מפני שאין האהבה שלמה אלא אם כן היא מחוברת ליראה. שניהם כאחד מהווים את השלמות, כאשר הצד של האהבה הוא העיקר והוא צריך לכלול בתוכו גם את היראה כי אז יקבל הכל בשלמות.

"בניד כשתילי זתים" - חינוך

"השקיפה מבעון קדשך... וברך את עמך ישראל" וברך את עמך ישראל בבנים ובבנות (ספר). כשמקיים אדם מצוות בכורים, יודע ומבין הוא שאין המצוה הזאת נוגעת דוקא לפרי-האדמה בלבד, אלא גם לפרי-הבטן - שיש להקריב לפני השם-יתברך את בכורי שנות-ילדותם, בעודם רכים, ולקרבם אל הקדושה על-ידי חינוך תורני כראוי. אם נוהג אדם כך, הריהו מתברך ממילא "בבנים ובבנות" - שאז הילדים מהווים ברכה להוריהם ולעולם אינם מתנכרים להם. (אבני אזל). ההורים צריכים לנסות ולהתמקד בטיפוח ובפיתוח הפוטנציאל המלא של הילדים ע"י סילוק המתח שהם חשופים לו. מחקרים רבים מראים שמתח פוגע קשות בבריאות, בתפקוד המוח, בשיקול הדעת וביכולות השכליות והרגשיות, וגורם להפרעות קשב וריכוז, לחוסר הצלחה בלימודים ולתסכול. בחינוך טוב ונכון אפשר יהיה לראות שיפור רב ועלייה בתחומים רבים כגון: באינטליגנציה, עלייה ביצירתיות, שיפור הזיכרון, עליה בכושר הריכוז, שיפור יכולת הלמידה, עלייה במהירות התגובה, יתר סדר בתפקוד המוח.

בית המדרש "תפילה למשה" - רח' אבוחצירא 30 מזמין את הציבור בהזדמנות שלא תחזור !!!

להרצאה מרתקת של הרב פנחס ברייער הי"ו בנושא **חינוך ילדים ושלוש בית** שתתקיים אי"ה ביום ראשון כבי אלול תשע"ב (09-09-12 למניינם) בשעה 20:30 הכניסה חופשית לנשים וגברים

ברכה והצלחה ופרנסה טובה
לדיוד ומרים מוסאי הי"ו שתרמו לסעודה הרביעית בלויין. זכות השיעור בלויין של מרן הרה"ק עובדיה יוסף שליט"א לרפואתם והצלחתם ולכל ילדיהם ונכדיהם. שיזכו לפרנסה טובה ובריאות ויתגשמו משאלות ליבם לטובה. ולהבדיל לע"נ שמעון בן אברהם ז"ל

לכל הנשים הצדקניות
התרת כללות וגדרים
תתקיים אי"ה בבית הכנסת "אוהל מועד" רח' הנשיאים 3, יבנה. **במוצאי שבת, ערב ראש השנה, בשעה 20:30** (נא לדייק) **כל הנשים מוזמנות**

הציבור מוזמן
לסליחות בבית הכנסת "מרדכי הצדיק" בשעה 04:00 ושחרית 05:00 ומנין שני בשעה 06:00 ושחרית 06:45

סרכות ואיחולים אפסיים
אכירן ואדווה בן-שלושי הי"ו להולדת הבן נ"י יה"ר שיעלה במעלות התורה והיראה ויצליח בכל דרכיו ומעשיו, שיתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות וברכה והצלחה **לדיוד זיקלין אמסלם הי"ו ולדני ושרית בן-שלוש הי"ו**

קוף ון קוף אמה, קוף חתן קוף כלב
מזל טוב ואיחולים לבבנים לנחשיון וסיימה נזרקר הי"ו ש"לוי וסמדר קאפח הי"ו לנישואי אור"ה נ"י עם אור"זת יה"ר שיקימו בית נאמן וכשר בישראל ויעלה הקשר יפה לבניו עדי עד ויזכו להמשיך את מסורת הבית המפואר. **"ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל"**

עלון "אברהם יג"ל יוצא בקריאה נרגשת ובחיבת קודש לכל קוראינו וידידנו היקרים : נא להקדיש את "פדיון הכפרות" לחיזוק ולתמיכה בעלון המזכה את הרבים. יתן ה' וימלא כל משאלות ליבכם לטובה, ותזכו בכל הברכות, בפרנסה טובה שפע ובריאות. **התורמים יזכו לברכה בעלון.**

סרכות ואיחולים אפסיים
לניר ואוסנת מישולם הי"ו בהגיע דיהם לגיל מצוות יה"ר שתגדל כאימותנו שרה רבקה רחל ולא, תזכו לחופתה ותצליח בלימודיה ובכל דרכיה ומעשיה ותרוו נחת ושלווה מיוצאי חלציהם.

ברכה והצלחה לאלהו יגורית בן-שימול על כל הסיוע לזיכוי הרבים. הקב"ה ישלח להם רפואה שלימה ופרנסה טובה. שיזכו לשנים רבות וטובות וירוו נחת ושלווה מכל יוצאי חלציהם.

בריאות והחלמה איתנה :
ציון נאמן בן מרים הי"ו משה נאמן בן מרים הי"ו ראובן אמונה בן גולי הי"ו מרדכי יעקובי בן צימורה הי"ו אברהם נאמן בן מרים הי"ו ישראל פרג'י רפאל בן מרים הי"ו יוסף חיים גאלי בן ג'מו הי"ו באבאי באבאי בן מורודי הי"ו זהבה בת מרים מנב"ת לכל חולי ופצועי צה"ל ועם ישראל.

לע"נ הצנועה **עליזה חיימוביט'** בת אנט וסמואל ז"ל נפטרה כ"ה אלול ביום רביעי פקידת שנתה. לע"נ הכשר והענו **פסקל חיימוביט'** בן חוה ז"ל יה"ר שימליץ טוב בעד כל משפחתו

לע"נ הישר והענו **שמעון מוסאי** בן אברהם וחנה ז"ל שנפטר כ"ו אלול. ביום חמישי פקידת שנתו. 17:30 עליה לבית העלמין. יה"ר שיהיה מליץ יושר וטוב בעד רעייתו שתזכה לרפואה שלימה ולהצלחת ילדיו נכדיו וכל משפחתו.

למשפחת **גואטה** היקרה צוות העלון "אברהם יגל" משתתף בצערכם הרב בפטירת האב הצנוע והענו **כמוס-תומי גואטה** בן ברדה ז"ל נפטר ו' אלול תשע"ב המקום ינחם אתכם עם שאר אבלי ציון וירושלים ולא תדעו עוד צער.

שבת שלום ומבורך

לעילוי נשמות :

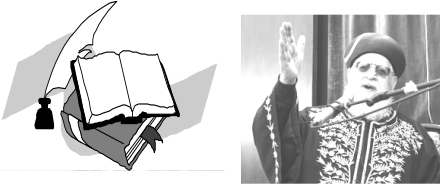
סולטנה באבאי בת שמחה ז"ל מרים לאלזרי בת ביבי ז"ל סעדה סויסה בת איזה ז"ל עטייה בן חנה חגי'אג'י ז"ל שרה נאמן בת מזל ז"ל שהי דוידזדה בת פרי ז"ל נורית דוידזדה בת שהי ז"ל

כלאפו (פאפו) חסן בן אליהו וכריה ז"ל עזרא נסימי בן פרי ויצחק ז"ל יצחק בנאי בן לאה ז"ל רחמים (בבאי) יצחק-פור בן מרים ז"ל משאלה (במנו) גולגוליאן בן חתון ז"ל שמעון שלומי ז"ל בן מרים שתחיה אליעזר ביטון בן רחל ז"ל

לע"נ **מרדכי לארי ז"ל** בן שלמה ושרה הי"ו נלב"ע י"ד טבת תשנ"א ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ **בבאי מוסאי** בן אברהם וזליכה ז"ל נלב"ע ערב שבת קודש פרשת יתרו כ' שבט תשנ"ו ת.נ.צ.ב.ה.

”אל תקרי הליכות אלא הלכות”

”מכל מלמד” השכלתי...
להיות בשמחה חפיד = ברבה

בתוך 98 הקללות שנאמרו בפרשתנו, ישנו פסוק אחד, שרבותינו העידו שהוא הסיבה לכל הקללות כולן, וכך לשון הפסוק: ”תחת אשר לא עבדת את ה' א-לוהיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל” (דברים כח). לכאורה תמוה הדבר: אפשר להבין את עוצמת הקללות אם היה מדובר בעבודה זרה, בגילוי עריות או בפשיכות דמים, אבל שכל הקללות באות רק בגלל חוסר שמחה? זה דבר בלתי מובן. השמחה היא רפואה לכל המחלות, מחלות הגוף ומחלות הנפש, בפרנסה, בשלום בית, בחינוך הילדים, ביאוש, במצבי רוח, במצבי חוסר סיפוק מהעמל. השמחה מדגישה את הטוב שבכל מצב, גם אם הטוב מועט, הרי יש להיאחז במשפט החשוב: ”מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך”. גם עם מעט אור אפשר לשמוח והשמחה, תוסיף מוטיבציה להוסיף אור.

השמחה היא הגורם הדומיננטי המשפיע על גופנו להתגבר על עצב, יצר הרע גורם לעצב והשמחה מסלקת את העצב. מצוות ביקור חולים חשובה מאוד ביהדות, היא לוקחת אחד משישים ממחלתו על ידי הפיכתו את החולה לאדם שמח שהרי הביקור, החברה הנמצאת בקרבתו של החולה גורמת לשמחה. הביולוגים יודעים לתאר כי אדם שמח הוא אופטימי ומאושר. בגופו של האופטימי זורם הורמון האנדרופין, הוא אינו קיים אצל העצוב והמדוכא. החברה יוצרת לכל אדם שמחה, הבדידות גורמת לתחושת עצב - הפוך משמחה. חייב כל אדם למצוא כל נתיב כדי להיות שמח. כך עלינו הורים ומורים לחנך ילדינו להיות שמחים תמיד, צריך לדאוג שהילדים כל הזמן, תמיד יצליחו במעשה ידיהם, יצליחו בלימודיהם ובטיפוח השכלתם, שהרי הצלחתם של הילדים בהישגיהם תלויים רק בנו המבוגרים, הורים ומורים. כאשר ילדים חשים הצלחה - ”חוויות של הצלחה” נגרמת להם תחושת שמחה היוצרת רצון עז להמשיך להתמודד ולהצליח שוב בכל משימה.

רפואה אלטרנטיבית

להפסיק לשתות משקאות ממותקים

השינוי החשוב ביותר בתחום זה, הוא לוותר על השתייה המתוקה וגם על משקאות הדיאט, ולעבור לשתיית מים בלבד. צריך להתרגל להסתדר בלי המתוק הזה וגם לרוץ בהתחלה לשירותים יותר מהרגיל, אבל אחרי חמישה שישה ימים, הגוף מתרגל לשינויים. **איך עושים את זה?** פותחים את היום בשתי כוסות מים, עוד לפני הקפה של הבוקר. עד ארוחת הצהריים נסו לשתות ליטר מים, ועד שתחזרו הביתה שתו לפחות עוד שתי כוסות. כך תגיעו לשעות הערב לאחר שסיימתם כבר ליטר וחצי או שני ליטרים של מים, כשאתם פחות רעבים ויותר ערניים וחיוניים. אם נהגתם לשתות שלוש ארבע כוסות מיץ במשך היום, גם כמות הקלוריות שתצרכו תפחת בצורה משמעותית.

ואמרת לפני ה' אלהיך בערתי הקדשי מן הבית וגם נתתי ללוי ולגר ליתום ולא אלמנה ככל מצותך אשר צויתני. (דברים כו) פירש רש"י: התודה שנתת מעשרותיך.

שאלה: מהו וידוי מעשרות? ומתי יש לעשותו?

תשובה: א. מצוה מן התורה להתוודות אחר קיום כל דיני המתנות והביעור שנאמר ”בערתי הקודש מן הבית”. (יש סוברים שאין לומר וידוי בזמנינו אולם לדעת הגר"ע יוסף שליט"א בזמן הזה אפשר להתוודות גם מי שיודע שלא קיים את כל התנאים של הלכות מעשרות ויאמר בתורת תפילה ולא בתורת וידוי. וכן אמר הרב שניאור רווח מח"ס קצירת השדה ועוד. והגאון הר' גדעון בן משה העיר שמנהגו לקרוא בציבור מתוך ס"ת בלא ברכות ועושים תנאי קודם לכן אם לא הפרשתי כראוי יהיה בתורת תפילה.)

ב. בזמנינו שתדומות ומעשרות מדרבנן, גם וידוי מעשרות מדרבנן.

ג. זמנו של הוידוי בתפילת מנחה ביום שביעי של פסח, בשנה רביעית ושביעית לשמיטה.

ד. אם עבר פעם אחת על אחד מדיני הפרשת תרומות ומעשרות אינו יכול להתוודות וזה כולל, א) שינה בסדר הפרשה. (בתרם שלא מן המוקף. ג) שכח לברך על פירות טבל. כן דעת החזון איש. אולם הרב אברהם יוסף שליט"א העיר שברכות אינן מעכבות ולכן גם אם שכח לברך יכול להתוודות. ד) אם ח"ו אכל פירות טבל. ה) כשמסופק אם קיים כדין הלכות תרומות ומעשרות.

ה. הנוהגים כדעת החזון איש שלא נותנים מעשר ראשון מטבל ודאי ללוי אינם יכולים להתוודות.

ו. הוידוי היינו לקרוא את הפסוקים שבספר דברים פ"כו, יב-טו. וראה בהרחבה את מקורות הדינים בסיפרנו שרי תרומות ומעשרות פ"יח.

אָרוֹר מִקְלָה אֲבִיו וְאִמּוֹ וְאָמַר כָּל הָעָם אִמָּן. (כו"ט ז')

פירש רש"י: מזלזל לשון ונקלה אחיך.

שאלה: המבזה אביו או אמו ברמיזה האם עובר בארור זה?

תשובה: כתב הרמב"ם (הל' ממרים פ"ה ה"טו) כל המבזה אביו או אמו אפילו בדברים ואפילו ברמיזה הרי זה ארוור מפי הגבורה, שנאמר ארוור מקלה אביו ואמו, והרי הוא אומר עין תלעג לאב ותבוז ליקהת אָם וגו'. כתב בספר חרדים מעשה נורא שאירע בימיו באחד שאביו מת, ואמו נישאת לאחר, והיה זן את אמו, אך היתה קלה ובזויה בעיניו, בגלל שנישאת אחר מות אביו. ויהי היום הלך בדרך רחוקה, ונהרג שם והושלך לים, וחפשוהו ומצאוהו על שפת הים, ועינו אחת מנוקרת שניקרה עורבים, ונתקיים בו הפסוק "עין תלעג לאב ותבוז ליקהת אָם יקרה עורבי נחל". **לסיכום: המבזה את הוריו עובר בארוור.**

אָרוֹר מִכָּה רָעָהוּ בְּסִתְרָ וְאָמַר כָּל הָעָם אִמָּן. (כו"ד ז')

ופירש רש"י: על לשון הרע הוא אומר.

שאלה: האם רשאי מורה מחדן, לשאול את תלמידיו מי עשה מעשה מסוים או שיש בזה איסור של לשון הרע?

תשובה: כתב בשו"ת אגרות משה (יו"ד ח"ב סי' קג) שהוא דבר מכוון לעשות כן דזה יגרום שיקילו בלשון הרע, אם התלמיד מעצמו מתעורר לומר למורה כדי שיוכיחו מחמת שדואג לחבירו מותר, ולא כשהרב יגזור על תלמידיו שיספרו לו אף כשהתלמידים הם גדולי עולם. **לסיכום: דבר זה אסור משום שמלמד את תלמידיו לדבר לשון הרע.**

נכתב ע"י ר' עוזי נסימי הי"ו

מחבר ספר "מענה השולחן"

ניתן לשאול שאלות בהלכה בכולל "תפארת רחמים"
או בטלפון 050-7529102 בין השעות 9:30 - 17:00

הוקדש לעילוי נשמת הצנוע והישר
עזרא נסימי בן פרי ויצחק ז"ל

" ואבותינו סיפרו לנו "

מי יישפל ומי ירום

היה היה אדם עשיר, שלא היה נוהג לתת צדקה לכל מי שנכנס אליו כדי לבקש. פתגם היה שגור בפיו, כי הוא יתן צדקה רק למי שהתייאש לחלוטין ואפסה כל תקווה לגביו שיוכל להצליח אי-פעם בחיים.

בכל פעם שמישהו היה מבקש ממנו צדקה הוא היה שואל אותו: "האם ויתרת על התקווה לצאת אי-פעם למרחב?"

"חלילה" היה העני משיב. "לעולם אסור להתייאש". "אם כך" היה אומר העשיר, "אין אני יכול לתת לך נדבה" ובכך הסתיים העניין.

לעתים רחוקות בלבד היה עני שהשיב כי הוא אכן וויתר כבר על כל תקווה וממילא היה העשיר נותן צדקה לעתים נדירות ביותר.

פעם אחת הוא הלך בדרך וראה עני מוטל באשפה. "הנה זה וודאי איבד כל תקווה" – חשב הגביר בלבו, ניגש אליו והושיט לו מטבע תוך שהוא אומר לו כי הוא רואה שמצבו לאחר יאוש.

"לי יש דווקא למה לקוות", אמר לו העני, "אולם אתה, רבי יהודי, נראה לי מיואש לחלוטין". הסתכל בו העשיר, כשהוא מופתע ומשתומם ואמר: "אני נותן לך צדקה, ואתה עוד מקלל אותי!!" "חלילה וחס, אין אני מקלל איש!", השיב העני, "האמת היא כי לי באמת יש תקווה, כי הרי דוד מלך ישראל אמר בתהלים "מקימי מעפר דל, מאשפות ירים אביון".

בורא העולם יכול להקים אביון גם מן האשפה". "ומי הוא זה, שבאמת חסר תקווה?" שאל העשיר. "כל זמן שאדם חי, יש לו תקווה", השיב העני, "רק למתים אין כבר שום תקווה בעולם הזה".

"אם כך, אתן מכאן ואילך צדקה למתים", אמר העשיר התמהוני. הוא הלך תיכף ומיד לבית העלמין וקבר שם כסף ניכר, עבור המתים שכבר איבדו כל תקווה...

עברו שנים מאז אותו מקרה מוזר והגלגל המסתובב עשה סיבוב שלם, עד שהעשיר ירד מנכסיו ונהיה עני מרוד. הוא כבר איבד כל תקווה, כאשר נזכר באותו עני שהיה מוטל באשפה ואמר בשעתו, כי עדיין יש לו תקווה בעולם הזה. הוא גם נזכר כי בשעתו הוא קבר סכום כסף גדול בבית הקברות, ועתה הוא מיהר לשם כדי למצוא את ה"פקדון". אולם, עוד לפני שהספיק להגיע אל הכסף. תפס אותו שומר בית העלמין והוא הובא בפני שופט. "הנה כבוד השופט, קבצן זה ניסה לשדוד את הקברים!" התלונן השומר והראה באצבע מאשימה על העשיר-לשעבר.

הלה סיפר לשופט את סיפור המעשה, לבסוף ביקש רשות ללכת לבית העלמין ולהוציא משם את סכום הכסף שקבר בשעתו, בתור "צדקה למתים".

השופט האזין לו בתשומת-לב, ולאחר מכן שאל אותו אם הוא זוכר אותו. למשמע התשובה השלילית סיפר לו השופט, כי הוא הוא אותו עני שהיה מוטל באשפה ושלגביו חשב הגביר דאז, שאין לו עוד תקווה בחיים. "אתה רואה" אמר לו השופט, "לעולם אסור לאבד את התקווה, ועל הרכוש והכסף אסור לעולם לסמוך".

הוא הרשה לו להוציא את הכסף מבית העלמין

ואמר לו: "לא כך צריך יהודי לתת צדקה. אצל היהודים כרוכים המושגים "צדקה ומשפט" ביחד. צדקה באה יחד עם המשפט, היינו שמי שנותן את הצדקה צריך לבחון את עצמו ולשפוט את עצמו, לאמר: מדוע זה אני היחסן, שיש לי כסף ואפשרות לתת צדקה ולאחרים אין? מדוע אני הוא הנותן ולא המקבל? הרי זה יכול היה להיות גם להיפך.

כשהיהודי נותן צדקה עליו לדעת כי יותר ממה שהוא נותן, הוא מקבל"...

הקבצן הלך לבית הקברות ומצא את כספו הקבור שם, ושוב הסתובב לו הגלגל והוא התעשר, אך הפעם הוא כבר לא חיפש מקרים "חסרי-ישע" כדי לתת להם צדקה. הפעם הוא כבר נתן צדקה, כפי שיהודי צריך לתת.

"יום הדין בפתח"

הנה מתקרב יום הדין הלא הוא ראש השנה שבו נידון האדם ונקבע גורלו לשנה הבאה. מי לחיים ומי למוות (חייו) מי לעושר ומי לעוני, מי לבריאות ומי לחולי ועוד...

כאשר יש משפט לאדם בבתי משפט של בשר ודם, שבועות ואף חודשים מתכונן הוא ואף אין לו תאבון לאכול ואיננו נרדם בלילות מרוב דאגה.

וכעת לפני יום הדין הוא שאנן. **מדוע???** התירוץ הוא שהאדם חושב שהקב"ה ותרן וכמו שעד עכשיו לא קרה משהו מיוחד, כך ימשיך להיות. זוהי הטעות ולכן חסרה אימת הדין.

צריך לומר מפורשות, שכל חסדי השי"ת אינם יכולים לוותר בדין, כמו שרוב לא יכול להתיר דבר האסור, אפילו אם הוא איש חסד ואוהב את הבריות. כבר אמרו חז"ל "כל האומר הקב"ה ותרן, יוותרו חייו".

פחד פתאים צריך ליפול עלינו מיום הדין ולהכרה זו נגיע מתוך עבודה על עצמנו. חודש אלול הוא חודש יקר וחשוב שניתן לנו כדי שנתכונן ונצא זכאים בדין. נמחיש זאת ע"י משל:

ראובן ושמעון שני חברים טובים, רכשו יחדיו שתי מכוניות מאותו מפעל, בדגם ובצבע זהים לחלוטין, ומאז נפרדו דרכיהם.

לאחר שנים ראובן נוסע ברכבו והנה מולו רכב הדומה לו אך נראה קצת מיושן. מבחין ראובן שהנהג הוא שמעון חברו. הפגישה היתה נרגשת והוחלפו חוויות ואז אומר שמעון לראובן רואה אני שמאז שקנינו יחד מכוניות, רכשת רכב חדש... לי אין אפשרות ולכן נשארתי עם הרכב הישן. השיב ראובן: טועה הינך, זה אותו הרכב. לפני חידוש הרשיון והטסט אני מטפל בו במוסך מספר ימים ומכין אותו כראוי. מבחינת מנוע ומבחינה חיצונית של חידוש הצבע. זהו המשל.

והנמשל: ימי אלול ניתנו לנו להכין עצמנו לקראת "חידוש הרשיון" לשנת חיים נוספת. "בראש השנה יכתבון וביום הכיפורים יחתמוון, מי יחיה ומי ימות מי בקיצו ומי לא בקיצו" עלינו לדאוג שביום הדין נהיה ראויים לחסדי השם וברכותיו ולכן יש להתכונן היטב. **שנה טובה ומבורכת.**

(לרפואת ראובן אמונה בן גולי הי"ו)